

ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ

Πληροφορίες: κα [REDACTED] (τηλ.:2131306605, - 703)
Ηλεκτρονική διεύθυνση: cr@synigoros.gr

Προς:

Δήμο Ρεθύμνου - Υπόψη Δημάρχου Ρεθύμνου, Αντιδημάρχου Κοινωνικής Πολιτικής,
Διευθύντριας Κοινωνικών Υπηρεσιών

Αξιότιμες κυρίες, αξιότιμοι κύριοι,

Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρ. 103 § 9 του Συντάγματος και το ν.3094/2003 διερευνά αναφορά του κ. [REDACTED] με την οποία διαμαρτύρεται για την άρνηση του Δήμου Ρεθύμνου και του Α' δημοτικού παιδικού σταθμού να φοιτήσει κανονικά το τέκνο του, [REDACTED], 4,5 ετών.

Ειδικότερα, το παιδί σύμφωνα με ιατρική γνωμάτευση αναπτυξιολόγου, παρουσιάζει *«εικόνα αναπτυξιακής καθυστέρησης και διαταραχής στο φάσμα του αυτισμού με μέτρια λειτουργικότητα»*. Με σύμφωνη ιατρική γνωμάτευση είναι εγγεγραμμένο για φοίτηση σε τυπικό τμήμα του παιδικού σταθμού. Ωστόσο, όπως αναφέρει ο πατέρας, ο σταθμός απαίτησε τη φοίτηση του παιδιού με μειωμένο ωράριο επικαλούμενος έλλειψη προσωπικού. Το διάστημα αυτό διήρκεσε περίπου τρειςμισι μήνες. Στη συνέχεια μόλις στις 12.4.2023 με την υπ αρ. 228 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου σχηματίστηκε Ειδική επιτροπή επιλογής φιλοξενούμενων παιδιών με ειδικές ανάγκες για τη σχολική περίοδο 2022-2023, η οποία συνεδρίασε για πρώτη φορά στις 24.4.2023 με μόνο θέμα τη φοίτηση του συγκεκριμένου παιδιού. Σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής και βάσει σχετικών εισηγήσεων, χρειάστηκε η προσκόμιση νέας ιατρικής γνωμάτευσης κατόπιν νέας αξιολόγησης του παιδιού από παιδίατρο-αναπτυξιολόγο ή παιδοψυχίατρο με ξεκάθαρη οδηγία, εάν το νήπιο μπορεί να φιλοξενηθεί σε τμήμα τυπικής ανάπτυξης χωρίς παράλληλη στήριξη και για πόσες ώρες. Παράλληλα, με την απόφαση της Επιτροπής ορίζεται ο περιορισμός της φιλοξενίας του παιδιού σε δύο ώρες ημερησίως, ώστε να προσαρμοστεί καλύτερα και *«η φιλοξενία του να μην παρεμποδίζει την εύρυθμη λειτουργία του σταθμού»*.

Συμμορφούμενος προς την απόφαση, ο πατέρας προσκόμισε νέα γνωμάτευση αναπτυξιολόγου του Νοσοκομείου Παιδών στις 11.5.2023, σύμφωνα με την οποία συστήνεται η συνέχιση του παιδικού σταθμού, ενώ ζητείται η αξιολόγηση σε ΚΕΔΑΣΥ για παράλληλη στήριξη σε σχολικό πλέον πλαίσιο του προνηπίου από την επόμενη χρονιά. Ο πατέρας είχε ήδη δρομολογήσει τη διαδικασία αυτή, ώστε να έχει εξασφαλίσει υποστήριξη για την ερχόμενη σχολική χρονιά.

Όπως ωστόσο όμως μας αναφέρει, οι αρμόδιοι εκ μέρους του δήμου αρνήθηκαν να δεχτούν το παιδί για περισσότερες ώρες, παροτρύνοντας μάλιστα τον αναφερόμενο «να κινηθεί νομικά». Ο πατέρας έχει και ένα μικρότερο παιδί 2,5 ετών εγγεγραμμένο στον σταθμό, που είναι περίπου 8 χλμ από το σπίτι του, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η φοίτηση και του παιδιού αυτού και να δυσχεραίνεται έτσι η προσαρμογή και η ομαλή ένταξη του στο πλαίσιο της προσχολικής αγωγής.

Από την αναφορά και το έγγραφο της Επιτροπής του δήμου δεν γίνεται σαφές ποια είναι η ένταση του προβλήματος που δεν μπορεί να διαχειριστεί ο σταθμός, ούτε τι σημαίνει 'έλλειψη επαρκούς προσωπικού', ενώ ο σταθμός λειτουργεί κανονικά προς τα φιλοξενούμενα παιδιά. Επίσης δεν είναι σαφές, εάν ο σταθμός επεδίωξε, κατά τη διάρκεια της φοίτησης του παιδιού, την επικοινωνία και συνεργασία με τους ειδικούς που παρακολουθούν το παιδί και θα μπορούσαν να συνδράμουν κατάλληλα στη διαχείριση, ένταξη, προσαρμογή και λειτουργικότητά του προς το συμφέρον του.

Επιπλέον, παρά το σχετικό αίτημα του πατέρα και το έννομο συμφέρον του, δεν έχει λάβει γνώση του σημειώματος της Προϊσταμένης Προσχολικής Αγωγής του δήμου, των εισηγήσεων των βρεφονηπιοκόμων ή του βιβλίου συμβάντων, ούτε είχε, όπως ισχυρίζεται, άλλη ενημέρωση κατά τη διάρκεια της χρονιάς, για συγκεκριμένα και σοβαρά προβλήματα που έχουν προκληθεί στο σταθμό.

Όπως γνωρίζετε, ο **Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών** (ΚΥΑ 41087/2017, ΦΕΚ 4249/Β/5-12-2017) προβλέπει στο άρ. 3 παρ 1.α, ότι «**Δικαίωμα εγγραφής στους δημοτικούς Παιδικούς, Βρεφικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς έχουν όλα τα παιδιά, σύμφωνα με τις ειδικές προβλέψεις του παρόντος άρθρου, απαγορευμένης απολύτως της εγγραφής παιδιών, εφόσον και για όσο διάστημα πάσχουν από μεταδοτικά νοσήματα. Παιδιά που πάσχουν από σωματικές, πνευματικές, ψυχικές παθήσεις ή αναπηρίες εγγράφονται στο Σταθμό, εφόσον βεβαιώνεται με γνωμάτευση ιατρού κατάλληλης ειδικότητας ότι αυτό μπορεί να είναι ωφέλιμο για το παιδί και ότι έχει τη δυνατότητα ένταξης σε πλαίσιο λειτουργίας Παιδικού Σταθμού. Σε αυτή την περίπτωση, όταν κρίνεται απαραίτητο, το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου ή το Δημοτικό Συμβούλιο, στην περίπτωση που ο Σταθμός λειτουργεί ως υπηρεσία του Δήμου, λαμβάνει απόφαση για τον ορισμό κατάλληλου εξειδικευμένου προσωπικού ή συνοδού και όταν δεν υπηρετεί, μπορεί να προσλαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του ν.2190/1994 ή του άρθρου 6 του ν.2527/1997, όπως ισχύουν. Ο συνοδός θα συνεργάζεται με την/τον Παιδαγωγό της τάξης και την Προϊσταμένη/τον Προϊστάμενο του Σταθμού, θα ακολουθεί τις οδηγίες τους για την εύρυθμη εφαρμογή του παιδαγωγικού προγράμματος και υποχρεούται να προσκομίσει όλες τις απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις». Το δε άρ. 4 περί διακοπής φιλοξενίας ορίζει ότι «Όταν εμφανιστούν σοβαρά προβλήματα στη συμπεριφορά ή την υγεία των παιδιών που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από το Σταθμό, μετά από προηγούμενη επικοινωνία με τους γονείς και κατόπιν γνωμάτευσης ειδικού γιατρού», εδώ όμως δεν υπάρχει τέτοια γνωμάτευση, αντιθέτως ο ειδικός γιατρός έχει συστήσει τη συνέχιση της φοίτησης κανονικά στον παιδικό σταθμό.**

Πέραν τούτου, στο άρθρο 48 του **N.4647/2019 - ΦΕΚ 204/Α/16-12-2019 'Διευκόλυνση ένταξης παιδιών με ειδικές ανάγκες στο μαθησιακό περιβάλλον'** ορίζεται ότι: «**Εκτός των όσων προβλέπονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της 41087/2017 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 4249) για το δικαίωμα εγγραφής των παιδιών στους δημοτικούς βρεφονηπιακούς, βρεφικούς και παιδικούς σταθμούς, η υποστήριξη του παιδιού που πάσχει από σωματικές, πνευματικές, ψυχικές παθήσεις ή αναπηρίες δύναται να παρέχεται και από ειδικό βοηθό - συνοδό που διαθέτει η οικογένεια του παιδιού, μετά από αίτηση του γονέα ή κηδεμόνα, συνοδευόμενη από γνωμάτευση ιατρού κατάλληλης ειδικότητας ότι αυτό μπορεί να είναι ωφέλιμο για το παιδί, προς το διοικητικό συμβούλιο του νομικού προσώπου ή το δημοτικό συμβούλιο, εφόσον ο σταθμός λειτουργεί ως υπηρεσία του Δήμου, και κατόπιν σύμφωνης γνώμης από την Προϊσταμένη ή τον Προϊστάμενο του σταθμού. Ο ειδικός βοηθός - συνοδός συνεργάζεται με την/τον παιδαγωγό της τάξης και την Προϊσταμένη/τον Προϊστάμενο**

του Σταθμού, ακολουθεί τις οδηγίες τους για την εύρυθμη εφαρμογή του παιδαγωγικού προγράμματος και υποχρεούται στην προσκόμιση όλων των απαραίτητων ιατρικών εξετάσεων».

Όπως επίσης γνωρίζετε, η **Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, όπως κυρώθηκε από το Ν. 4074/2012** (ΦΕΚ 88, τ. Α') ορίζει στο άρ. 5 ότι «1. Όλα τα άτομα είναι ίσα ενώπιον και σύμφωνα με το νόμο και έχουν δικαίωμα χωρίς διάκριση στην ίση προστασία και στα ίσα προνόμια όπως κατοχυρώνονται ή παρέχονται από το δίκαιο. 2. Τα Κράτη Μέρη απαγορεύουν όλες τις διακρίσεις λόγω αναπηρίας και εγγυώνται στα ΑμεΑ ίση και αποτελεσματική νομική προστασία έναντι κάθε είδους διάκρισης. 3. Για να προωθήσουν την ισότητα και να εξαλείψουν τη διάκριση, τα Κράτη Μέρη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να εξασφαλίσουν την παροχή εύλογης προσαρμογής. 4. Συγκεκριμένα μέτρα τα οποία είναι απαραίτητα για να επιταχυνθεί ή να επιτευχθεί πραγματική ισότητα των ΑμεΑ δεν θεωρούνται ως διάκριση υπό τους όρους της παρούσας Σύμβασης (με αυτή την έννοια δόθηκε και προτεραιότητα στα vouchers που παρείχε το πρόγραμμα βρεφονηπιακής φροντίδας για παιδιά και γονείς ΑμεΑ που υλοποιεί η ΕΕΤΑΑ), ενώ στο άρ. 7 ορίζει ότι «1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα, προκειμένου να διασφαλίζουν την πλήρη απόλαυση, από τα παιδιά με αναπηρίες, όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, σε ίση βάση με τα υπόλοιπα παιδιά. 2. Σε όλες τις ενέργειες που αφορούν τα παιδιά με αναπηρίες, το συμφέρον του παιδιού είναι πρωταρχικής σημασίας».

Η δε **Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού**, όπως κυρώθηκε και ισχύει στην Ελλάδα με το νόμο αυξημένης τυπικής ισχύος 2101/1992 προβλέπει στο άρ. 18 ότι «Για την εγγύηση και την προώθηση των δικαιωμάτων που εκφράζονται στην παρούσα Σύμβαση, τα Συμβαλλόμενα Κράτη παρέχουν την κατάλληλη βοήθεια στους γονείς και στους νόμιμους εκπροσώπους του παιδιού, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους για την ανατροφή του παιδιού και εξασφαλίζουν τη δημιουργία οργανισμών, ιδρυμάτων και υπηρεσιών επιφορτισμένων να μεριμνούν για την ευημερία των παιδιών. 3. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν στα παιδιά των οποίων οι γονείς εργάζονται το δικαίωμα να επωφελούνται από τις υπηρεσίες και τα ιδρύματα φύλαξης παιδιών, εφόσον τα παιδιά πληρούν τους απαιτούμενους όρους», ενώ το άρ. 23 ορίζει ότι: «1. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν ότι τα πνευματικώς ή σωματικώς ανάπηρα παιδιά πρέπει να διάγουν πλήρη και αξιοπρεπή ζωή, σε συνθήκες οι οποίες εγγυώνται την αξιοπρέπειά τους, ευνοούν την αυτονομία τους και διευκολύνουν την ενεργό συμμετοχή τους στη ζωή του συνόλου. 2. Τα Συμβαλλόμενα Κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα των ανάπηρων παιδιών να τυγχάνουν ειδικής φροντίδας και ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν, στο μέτρο των διαθέσιμων πόρων, την παροχή, μετά από αίτηση, στα ανάπηρα παιδιά που πληρούν τους απαιτούμενους όρους και σε αυτούς που τα έχουν αναλάβει, μιας βοήθειας προσαρμοσμένης στην κατάσταση του παιδιού και στις περιστάσεις των γονέων του ή αυτών στους οποίους τα έχουν εμπιστευθεί. 3. Εν όψει των ειδικών αναγκών των ανάπηρων παιδιών, η χορηγούμενη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου βοήθεια παρέχεται δωρεάν, εφόσον αυτό είναι δυνατό, κατόπιν υπολογισμού των οικονομικών πόρων των γονέων τους και αυτών στους οποίους έχουν εμπιστευθεί το παιδί, και σχεδιάζεται κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα ανάπηρα παιδιά να έχουν αποκλειστική πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην επιμόρφωση, στην περίθαλψη, στην αποκατάσταση αναπήρων, στην επαγγελματική εκπαίδευση και στις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, έτσι που να επιτυγχάνεται η όσο το δυνατόν πληρέστερη κοινωνική ένταξη και προσωπική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της πολιτιστικής και πνευματικής τους εξέλιξης».

Σύμφωνα με το συνοδευτικό έγγραφο της απόφασης της Επιτροπής, οι γονείς καλούνταν να συμμορφωθούν προς την ανωτέρω απόφαση, «**διαφορετικά [ο δήμος θα προβεί] στις κατά του νόμου ενέργειες**». Χρειάζεται εδώ να διασαφηνίσει ο δήμος, σε τι ενέργειες, νομίμως κατοχυρωμένες εννοεί ότι θα προβεί, όπως επίσης σε τι ενέργειες θα προβεί τώρα, που ο αναφερόμενος συμμορφούμενος με την ανωτέρω απόφαση έχει στραφεί στον ειδικό γιατρό και έχει προσκομίσει την απαιτούμενη γνωμάτευση.

Βάσει του ανωτέρω θεσμικού πλαισίου και δεδομένου ότι οι γονείς φαίνεται να συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις του σταθμού και να φροντίζουν για την παρακολούθηση και αγωγή του παιδιού, η στάση του Δήμου Ρεθύμνου προκαλεί προβληματισμό ως προς την ίση μεταχείριση και πρόσβαση στις υπηρεσίες του, αλλά και την τήρηση των αρχών της χρηστής διοίκησης και της καλής πίστης, την παροχή ενημέρωσης και αιτιολογημένης απάντησης και τη διαφάνεια στις διαδικασίες του.

Κατόπιν των παραπάνω ο Συνήγορος, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού (άρ. 3 Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού) και την αρχή της μη διάκρισης, ζητά από τον Δήμο Ρεθύμνου να παράσχει την αιτιολογημένη απάντησή του και πρωτίστως ζητά, βάσει του προαναφερθέντος νομικού πλαισίου, την άμεση επανεξέταση της υπόθεσης και τη συμμόρφωση προς τη γνωμάτευση του ειδικού γιατρού.

Σας ευχαριστούμε και παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινίσεις.

Με εκτίμηση

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη
για τα Δικαιώματα του Παιδιού